

Call for proposals / kvietimas teikti paraiškas / – oficialus institucijos pasiūlymas teikti projektų finansinės paramos paraiškas. Paprastai paskelbiamos ir konkurso sąlygos, galutinė paraiškų teikimo data, pateikiama paraiškos forma.

Camera / kino kamera / – aparatas fotografinių vaizdų sekai fiksuoti, pagrindinis kino kūrėjų įrankis; veikia tais pačiais principais kaip ir fotoaparatas, tačiau fiksuoja ne vieną, o vieną po kito einančius vaizdus tam tikrais laiko intervalais. Šitaip užfiksuotą vaizdą rodant ekrane sukuriama nenutrūkstamo veiksmo įspūdis.

Camera angle / kameros padėtis / – kameros padėtis aikštelėje filmuojamo objekto atžvilgiu. Nulemia filmo estetiką, perteikia personažų psichologines būsenas, filmo atmosferą.

Cameraman / operatorius / – kino profesija, kurios atstovai dirba kameros grupėje ir yra atsakingi už kameros valdymą.

Cameo / įžymybės dalyvavimas / – nedidelis epizodinis žymas aktorius vaidmuo, trumpas pasirodymas filme.

Cast / aktorių sudėtis / – filmo aktoriai (pagrindinių ir antraeilių vaidmenų atlikėjai, masuotė).

Casting / aktorių atranka / – filmo vaidmenų atlikėjų paieška ir atranka.

Casting director / aktorių atrankos vadovas / – asmuo, atsakingas už vaidmens atlikėjų filme paiešką, atranką, vaidmenų paskirstymą.

Casual game / paprastasis žaidimas / – kompiuterinis žaidimas, skirtas plačiam vartotojų ratui. Žaidžiamas atsitiktinai, retkarčiais, nėra sudėtingas, jam nebūtinai geri kompiuterio valdymo įgūdžiai, dažniausiai jo grafika išraiškinga, teksto nedaug. Paprastai žaidžiamas prisijungus (*on line*).

Character designer / personažo kūrėjas / – profesija arba specializacija asmens, kuris kuria personažus kinui, animacijai, žaidimams ir kt.

Chat / tiesioginis pokalbis / – pranešimų pasikeitimo būdas internete esamuoju laiku, dalyvaujant dviem ar daugiau pašnekovų.

Cinema / kinas, kino teatras / – 1) ekrano kūriniai, skirstomi pagal rūšį (vaidybinis, dokumentinis, animacinis), žanrą (komedija, drama, nuotykių, trileris ir kt.), techninius duomenis (nebylusis, garsinis ir kt.), stilius ir judėjimus (ekspresionistinis, neorealisticinis ir kt.), šalis (amerikiečių, prancūzų, vokiečių ir kt.) ir kt.; 2) pastatas, kuriame nuolat rodomi filmai; 3) kino seansas, t. y. filmo rodymas ekrane.

Cinema heritage / kino paveldas / – per visą kino istoriją sukurti tokie filmai, kurie yra svarbi Europos bei kitų šalių istorijos, kultūros ir visuomenės gyvenimo dalis. 2000 m. Europos Taryba priėmė rezoliuciją dėl kino paveldo apsaugos ir išsaugojimo. Kino paveldas turi būti sistemtinamas, saugomas, kataloguojamas, restauruojamas, prieinamas edukacinėms, mokslinėms, kultūrinėms reikmėms. 2001 m. priimta Europos konvencija dėl audiovizualinio paveldo apsaugos (žr. *European Convention for the protection of the audiovisual heritage*).

Cinemascope / plačiaekranis kinas / – kino formatas, sukurtas XX a. 6-ojo deš. pradžioje JAV (pirmas filmas – Henry'o Kosterio *Apdaras (The Robe)*, 1953), „20th Century Fox“ studija), siekiant didesnės komercinės sėkmės.

Cinematheque / sinemateka / – filmų saugojimo, restauravimo ir sklaidos – pristato ir rodo juos publikai keliose savo salėse – įstaiga. Sklaidos aspektas skiria sinemateką nuo kitų panašių institucijų: filmų archyvų, filмотekų. Pirmą sinemateką Henri Langlois ir Georges'as Franju įkūrė Paryžiuje 1936 m.

Cinematograph / kinematografas / – 1) kino aparato, kurį 1895 m. sukonstravo broliai Lumière'ai, pavadinimas. Lumière'ų sukurtas aparatas atliko ir kino kameros, ir projektorius funkcijas; 2) pirmieji kino aparatai judantiems objektams fotografiškai fiksuoti ir paskui rodyti juos ekrane; 3) kino menas ir technika.

Cinematographer / vyriausiasis operatorius, operatorius statytojas / – viena pagrindinių kino profesijų; operatorius statytojas yra atsakingas už filmo vaizdo sukūrimą nuo pradinio gamybos etapo iki standartinės kopijos pagaminimo, vadovauja visai kameros grupei: apšvietėjams, asistentams ir kt.

Cinematographic and other audiovisual works / kinas ir kiti audiovizualiniai kūriniai, audiovizualinė produkcija / – tai bet kokios trukmės judantys vaizdai. Kino produkcija taip pat priklauso audiovizualinei sričiai. Būdami garsiniai ir vaizdiniai, audiovizualiniai kūriniai turi unikalų savybių, leidžiančių pasiekti didelę komercinę sėkmę ir pasireikšti plačioms kūrybinėms galimybėms. Dėl ekonominio ir kultūrinio aspektų Europos Sąjungos institucijos audiovizualiniams kūriniams taiko rinkos ir verslo reikalavimus (pvz., reguliuojant valstybinę paramą), tačiau kartu atsižvelgiama į kultūrinius veiksnius bei svarbą tautinei tapatybei.

Cinematography / kinematografija / – 1) filmavimo menas ir metodai, kai vaizdai fiksuojami parinkus apšvietimą ir kameros padėtį bei nustatymus; 2) šviesos ir kameros procesai, apimantys filmų kūrybą, gamybą, rodymą kino salėse, kino sklaidą ir propagavimą bei specialistų rengimą. Sąvoka, apimanti su kinu susijusią kūrybinę, techninę bei industrinę veiklą; sinonimas – kinas.

Clip / klipas / – trumpas, dažnai siužetinis filmuotas kūrinys, pvz., reklaminis, muzikinis klipas. Jame naudojami specialieji efektai, greitis montażas.

Close up / stambus planas / – objekto vaizdavimo dydis kadre, kai išskiriamas žmogaus veidas arba detalės.

Closing credits / pabaigos titrai / – užrašai, pasirodantys kino ar TV filmo, TV programos, videožaidimo pabaigoje; juose išvardijami visi asmenys, prisidėję kuriant tą audiovizualinį produktą. Dažniausiai pateikiama kaip sąrašas mažomis raidėmis juodame ekrane. Tokie pabaigos titrai tapo įprasti tik XX a. 8-ajame deš. JAV.

Colour grading / spalvų nustatymas / – spalvų keitimo procesas skaitmeniniu ar analoginiu būdu nufilmuotoje medžiagoje.

Commissioning editor / finansuojančio fondo ar televizijos atstovas / – atstovas televizijos, kino fondo ar institucijos, kuri finansuoja televizijos filmą ar programą arba perka ją iš nepriklausomų prodiuserių ir (TV atstovas) šitaip formuoja savo kanalo programą. Finansinės paramos forma varijuoja nuo išankstinio pirkimo iki koprodusavimo, dydis priklauso nuo susidomėjimo filmu, kūrėjų kvalifikacijos ir garsumo, filmo tematikos ir pan.

Completion bond guarantee / užbaigimo garantija / – gamybos kompanijos ir banko arba finansų institucijos sutartis, kuria prodiuseris įsipareigoja užbaigti filmą pagal numatytą ir banko ar finansų institucijos patvirtintą grafiką, biudžetą, gamybos planą; arba laiduotojas (pvz., platintojas) įsipareigoja užbaigti filmą pagal numatytą grafiką, biudžetą, gamybos planą, kuriuos patvirtino bankas ar finansų institucija, o filmo neužbaigus visiškai padengia banko ar finansų institucijos į filmą investuotą sumą.

Completion guarantor / laiduotojas / – fizinis arba juridinis asmuo, įsipareigojantis neužbaigimo atveju visiškai padengti banko ar finansų institucijos į filmą investuotą sumą.

Compositing / vaizdų komponavimas / – skaitmeninis vaizdo visumos kūrimo būdas, naudojant du ir daugiau sluoksnius nufilmuotos medžiagos ar kompiuteriu sukurtų vaizdų, ar animuotų vaizdų sekos. Taip galima suderinti

natūraliai drauge nematomus vaizdus. Pagrindinis skaitmeninio vaizdo komponavimo principas, naudojamas tiek judančiam, tiek statiškam vaizdai kurti.

Console game / kompiuterinis žaidimas žaidimų pultui / – žaidimas, žaidžiamas interaktyviu kompiuteriu ar kompiuterio tipo įrenginiu – pultu („PlayStation“, „Xbox“ ir „Wii“).

Contingency line / nenumatytosios išlaidos / – biudžete nenumatytos filmo gamybos išlaidos; paprastai sudaro iki 10 proc. biudžeto.

Continuity / tęstinumas. Kad būtų užtikrintas planų (scenų, epizodų) tęstinumas, išlaikytas intrigos (siužeto), laiko ir erdvės įtikinamumas, turi nekisti pagrindiniai vaizdo ir garso elementai. Filmas filmuojamas ilgą laiką, interjeruose ir eksterjeruose, tad dekoracijos, šviesa, spalvos, kostiumai, rekvizitas, vaidybos ritmas ir kt. turi būti suderinti.

Continuity cut / sandūra / – montažo terminas: tęstinumą užtikrinantis vieno plano sujungimas su kitu, kad iš eilės einantys kadrai derėtų.

Contribution in kind / įnašas natūra / – nefinansinė parama arba indėlis į projektą.

Cooperative gameplay, co-op / grupinis žaidimas / – kompiuterinis žaidimas kelioms žaidėjų grupėms. Grupės žaidžia viena prieš kitą, sekdamos tą pačią siužetinę liniją (priešingai *single player*), žaidėjai gali vienas kitam padėti.

Coordination Européenne des Producteurs Indépendants (CEPI) / Europos nepriklausomų prodiuserių koordinacija / – nepriklausomus kino bei TV prodiuserius vienijanti ir jų interesams atstovaujanti organizacija. Įkurta 1989 m. Briuselyje.

Co-production / koprodukcija, bendra gamyba / – dviejų ar daugiau prodiuserių ar gamybos bendrovių bendradarbiavimas gaminant filmą ar filmų ciklą. Europoje prasidėjo po Antrojo pasaulinio karo, kai kaimyninės šalys suvienijo finansinius išteklius ir kūrybines jėgas, siekdamos sustiprinti Europos kino industriją ir išplėsti rinką.

Copyright / autorių teisės / – išimtinės privatinės teisės į literatūros, mokslo ir meno kūrinių. Numato, kaip kūrinių galima perdirbti, skelbti, platinti ir kaip už tai atlyginama autoriui. Audiovizualinio sektoriaus pagrindas – autorių ir gretutinės teisės, t. y. produktų ir paslaugų apsauga.

Costs of production / gamybos išlaidos / – audiovizualinio kūrinio gamybos etapui reikalingos lėšos.

Council of Europe / Europos Taryba / – politinė Europos organizacija, vienijanti 47 šalis. Įkurta 1949 m. Pagrindiniai tikslai: ginti žmogaus teises, parlamentinę demokratiją, teisės galiojimą, skleisti, propaguoti ir saugoti europines vertybes. Pagrindiniai Europos Tarybos teisės įrankiai audiovizualiniame sektoriuje yra Europos konvencija dėl televizijos be sienų ir Europos audiovizualinio paveldo konvencija. „Eurimages“ bei Europos audiovizualinė observatorija yra Europos Tarybos iniciatyvos.

Countries with a low production capacity / žemo audiovizualinės gamybos lygio šalys.

Tokiomis šalimis Europoje laikomos Airija, Austrija, Belgija, Bulgarija, Čekija, Danija, Estija, Graikija, Islandija, Kipras, Latvija, Lenkija, Lichtenšteinas, Lietuva, Liuksemburgas, Malta, Nyderlandai, Norvegija, Portugalija, Slovakija, Slovėnija, Suomija, Švedija, Šveicarija, Vengrija.

Creative documentary / meninė dokumentika / – dokumentikos rūšis, kai filme aiškiai atsispindi autoriaus požiūris į fiksuojamą objektą ar subjektą. Kartais naudojami vaidybiniai elementai. Skiriasi nuo faktinės dokumentikos, televizijos reportažų.

Credits / titrai / – kuriant ir gaminant filmą dalyvavusių asmenų sąrašas, kuriame nurodyta, kokį darbą jie atliko; pasirodo filmo pradžioje arba pabaigoje, arba abu kartus.

Crew / filmavimo grupė / – kūrybiniai ir techniniai darbuotojai, suburti konkretaus filmo kūrimui ir gamybai.

Crossborder films / filmai, platinami už savos šalies ribų / – filmai, platinami ne vien toje šalyje, kurioje buvo pagaminti, arba galintys sudominti užsienio žiūrovus.

Crossfade / „užplaukimas“ / – kine ir animacijoje naudojamas kameros efektas, kai vienas vaizdas „užplaukia“ ant kito ir jį pakeičia.

Cult film / kultinis filmas / – ypatingą, ilgalaikį publikos ar specifinės publikos dalies susidomėjimą pelnęs filmas.

Cultural diversity / kultūrų įvairovė / – vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos politikos principų, kuriuo propaguojama ir saugoma kultūrų įvairovė. 2001 m. UNESCO priėmė Visuotinę deklaraciją ir veiksmų planą siekiant išsaugoti kultūrų įvairovę (*Universal Declaration and Action Plan on Cultural Diversity*).

Cutscene / įterptinė scena / – epizodas

kompiuteriniame žaidime, kuriame žaidėjas beveik ar visai negali įtakoti įvykių. Tokie epizodai naudojami siužetui ir personažams plėtoti, atmosferai kurti, pauzėms užpildyti. Įterptinės scenos gali būti animuotos kaip ir pats žaidimas, taip pat gali būti pritaikyta filmuota medžiaga.

Cycle / ciklas / – objekto, personažo ar aplinkos cikliško judėjimo, besikartojančių judesių (ėjimo, bėgimo, kalbėjimo ir kt.) vaizdavimas animacijoje.

Cyberpunk / kiberpankas / – kiberkultūros atšaka, atsiradusi dėl sparčios naujų technologijų raidos ir visuotinės kompiuterizacijos. Susiformavo XX a. 8-ajame deš. Kiberpanko herojai – dažnai marginalai, vienišiai, gyvenantys technikos naujovių transformuotuose ateities pasauliuose. Šis sąjūdis paveikė literatūrą, muziką, kiną, vaizduojamuosius menus. Kine vienas žinomiausių kiberpanko pavyzdžių yra Ridley Scotto filmas *Likvidatorius* (*Blade Runner*, 1982).